

5. a 6. hodina: Vznik hnutí proti výstavbě dálnice

5. hodina – Protest proti výstavbě dálnice

Čas: 45 min

Metody

Simulační hra, skupinová práce

Pomůcky

Velké archy papíru, papíry A4, psací pomůcky, podklad pro učitele – náčrtek lokality s plánem dálnice (viz obrázek č. 2)

Cíl: Cílem je vyzkoušet si zformovat občanské hnutí proti výstavbě dálnice, kde lidé žijí.

Podrobně rozpracovaný obsah

Žáci sedí v kruhu a lektor pokračuje v příběhu postav, které se po dvou letech soužití musí vypořádat s novým problémem: Postavy společně spokojeně žijí 2 roky, po dvou letech se ale objeví zpráva, že přes jejich čtvrt těsně kolem jejich domu má vzniknout čtyřproudá silnice vedoucí k logistickému centru u nádraží (viz obrázek 2).

Obrázek 2 Mapa s náčrtem koridoru pro čtyřproudou silnici vedoucí přes lokalitu, kde žijí postavy z příběhu.

Ti, kteří chtějí dálnici (přivaděč), k tomu mají nějaký důvod. Lektor se zeptá žáků, jaký důvod si myslí, že mohou mít, a nechá je odpovídat, argumentovat pro dálnici. Nechá vyjmenovat alespoň 5 argumentů, pak se zeptá, jak by se změnil život postav žijících v domě. Nechá opět vyjmenovat alespoň 5 argumentů. Pak požádá žáky, aby se rozdělili do třech skupin, jak žáci chtějí.

Doporučení pro rozdělování do skupin při práci s žákem s ADHD

Při rozdělení do skupin je třeba ohlídat, aby žák s ADHD byl zařazen a akceptován v jedné skupině. Je možné, že jeho přijetí bude ostatními vnímáno jako problematické, protože často vyrušuje a třeba svým impulzivním chováním „kazí“ nebo komplikuje práci ostatních členů – pak možná bude vhodné poskytovat té skupině podporu (ohlídat a příp. vhodně zasahovat do práce skupiny tak, aby mohla fungovat bez větších problémů a konfliktů).

- Jedna skupina má za úkol vymyslet sedm vteřin trvajících reklamních spotů, který bude obyvatelům města představovat dálnici jako velký přínos pro jejich životy. Reklamní spot se objevuje obyvatelům čtvrti několikrát denně při sledování televize mezi jejich oblíbenými pořady.
- Druhá skupina připraví 5 různých sloganů, titulků (o cca 3 slovech) pro podporu dálnice, které se objevují v rádiu nebo v rozhlase.
- Třetí skupina vymyslí 7 důvodů, proč by se měla vystavit dálnice.

Reklamní spot nechte žákům předvést jako první a dvakrát. Pak druhá skupina představí slogany, jako by je právě vysílaly v rádiu, ostatní žáci mají při vysílání zavřené oči. Lektor se pak žáků zeptá, čím se je snažily reklamy zaujmout?

Veřejné projednání

Jako poslední předvede své výstupy třetí skupina, která je představená na veřejném setkání s občany města. Sehrajte scénku – do čela místnosti dejte dva stoly a za ně posaďte žáky z třetí skupiny (navrhovatelé stavby silnice – inženýři, odborníci firmy a zástupci zájmových skupin, kteří chtějí vybudovat ve městě dálnici). Před stoly postavte židle v divadelním uspořádání, tam posaďte ostatní žáky, ti budou představovat občany města a obyvatele čtvrti. Žáci z třetí skupinky jsou. Až odborníci představení 7 argumentů, přínosů pro vybudování dálnice, dá moderátor (lektor) možnost občanům klást odborníkům otázky, vyjadřovat připomínky. Nechte zaznít cca 5 otázek, připomínek.

Reflexe: Po veřejném projednání si všichni žáci sednou do kruhu, nyní jsou to obyvatelé čtvrti, vlastníci pozemků, kteří se sešli a řeší, co mohou dělat s chystanou výstavbou dálnice. Co s tím můžeme dělat? Nechte vyjmenovat několik možností – petice, stávka, demonstrace, odstěhujeme se, jít na městský úřad, najít na území ohrožený druh.

Co byste udělali jako první jako obyvatelé domu, pokud byste se dozvěděli o výstavbě dálnice? – Ověřit si informace, zda je plán reálný, najít si spojence (ostatní vlastníky, obyvatele, kterých se stavba týká), o výstavbě silnice ve městě rozhodují zastupitelé, je tedy možné oslovit přímo je, aby hlasovali proti výstavbě dálnice, ideálně předat jim petici.

Výstavba dálnice se musí hodně dopředu zveřejnit, musí se projednávat s veřejností a s vlastníky pozemků. Většinou se občané informují prostřednictvím úřední desky magistrátu, obecního úřadu. Je nicméně celkem možné, že se k vám tato informace přesto nedostane (Kdo z nás se dívá pravidelně na úřední desku?). Platí, že máte občanské právo podat žádost o informace o věcech veřejných (týkajících se veřejných staveb prostranství atd.) na váš úřad, na samosprávu, a ty vám musí informace o plánované výstavbě dálnice poskytnout.

Co všechno potřebujete, abyste uspořádali petici? Kromě toho, že na ní musí být uvedeno jméno a adresa toho, kdo za ní stojí a kdo ji předává zastupitelům či příslušnému orgánu. Jak by měl vypadat text petice? Petice je vyjádření hlasu, když se podá k příslušnému úřadu, musí být projednána. Text má být věcný, nesmí být vulgární, neměl by být moc dlouhý. Existuje také elektronický portál, kde se mohou vytvářet petice.

Co si představujete pod demonstrací?
Transparenty, zástupy lidí, hudba, ozvučení, musí se oznámit místo a čas, úřady ji musejí povolit.

6. hodina

Čas: 45 min

Metody

Simulační hra, skupinová práce

Pomůcky

papíry A4, psací pomůcky

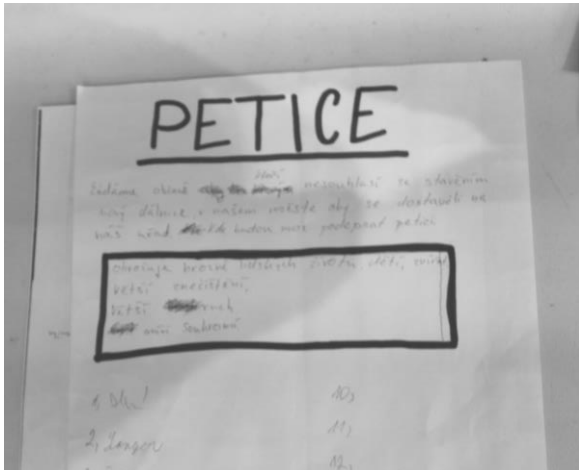
Cíl: Cílem je vyzkoušet si zformovat občanské hnutí proti výstavbě dálnice, kde lidé žijí.

Podrobně rozpracovaný obsah

Sestavení petičního textu

Žáci se rozdělí do dvojic či trojic a každá skupina má za úkol vytvořit text petice, která je určena (např. zastupitelům, investorovi, apod.) a je proti výstavbě dálnice přes čtvrt U řeky. Petice by měla být napsána tak, aby zaujala ostatní, aby ji také chtěli podepsat. Až mají žáci petice sepsané, domluví se, kdo bude nositelem petice a kdo bude podepisovat petice. Ten kdo bude nositelem, obejde ostatní spolužáky a požádá je o podepsání petice. Pak se role vymění.

Reflexe: Žáci si sednou do kruhu. Probíhá reflexe, jaké to bylo, když byli žáci sběrači podpisů a jaké to bylo, když byli občané ti, co podepisují. V petici by měl být argument, proč nechceme, aby zde byla dálnice. Mělo by tam být napsáno, komu petici pošleme – petice určená Panu/Paní starostce/předsedovi vlády/organizaci (adresát). Musí tam být autor petice. Místo, kde může podepisující odevzdat petiční arch. Dále by měla petice obsahovat datum, od kdy do kdy je možné petici podepsat a představení, kdo jsou organizátoři petice.

Důležitou součástí petice je sbírání podpisů a šíření informací o ní. Kdo nám může pomoci s šířením petice? – známí kamarádi ale i média. Jakým způsobem bychom jako členové občanského hnutí mohli dále zaujmout média? Nechte zvolit další postup žáky – tisková zpráva nebo demonstrace. A sehraje s nimi poslední scénu.

Demonstrace proti dálnici

Žáci vytvoří tři skupiny, které měly na začátku hodiny, každá vymyslí transparent s nějakým heslem, sloganem a nějakou říkačkou, kterou budou vykřikovat při demonstraci. Pak žáci postupně předvedou dohromady transparenty a hesla na cvičné demonstraci.

Reflexe projektového dne a simulační hry:

- Připomeňte žákům lokální aktivity občanů, kdy se podepisovaly petice, proběhla demonstrace.
- Cílem bylo vyzkoušet si, co mohou dělat, když potřebují vyřešit nějaký problém, který se mě týká. V rámci demokracie máme jako občané právo účastnit se rozhodování o věcech veřejných. Připomeňte možnosti politické participace v ČR.
- Co bylo na aktivitách zajímavé? Naučili jste se něco nového? K čemu máte ještě otázky?
- Jakou roli sehrála média v simulační hře?
- Cílem aktivit bylo ukázat, že ve společnosti, kde žijeme, máme právo shromažďovat se, právo na informace, právo na petice, demonstrace.
- Co se žáci dozvěděli sami o sobě? Dozvěděli jste se něco o vaší třídě?